

М О Т И В И

към проект на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за застраховането

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за застраховането е изготвен с оглед съобразяване на дейността на застрахователите и презастрахователите с актуализираните изисквания на европейското законодателство за минимално изискуем капитал.

Направените предложения за увеличаване на минималните размери на гаранционния капитал на застрахователите, произтичат от разпоредбите на чл. 17а от Директива 73/239/ЕИО на Съвета относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно достъпа до и упражняването на пряка застрахователна дейност, различна от животозастраховане и на чл. 30 от Директива 2002/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно животозастраховането, които предвиждат периодична актуализация на минималните размери на гаранционния капитал на застрахователите, в зависимост от изменението на Европейския индекс на потребителските цени (ЕИПЦ) спрямо състоянието му към 20 март 2002 г., което е прието за базово. Актуализацията се извършва като минималните размери на гаранционния капитал, както са посочени в съответните директиви се увеличават с процента на увеличение на ЕИПЦ и резултатът се закръглява нагоре до пълни 100 000 евро, при условие, че от датата на последната актуализация посоченият индекс се е увеличил с пет или повече на сто. Оценката се извършва към 20 март на всяка календарна година. Тези разпоредби са въведени в българското законодателство с разпоредбите на § 4, ал. 1 от Допълнителните разпоредби на Кодекса за застраховането.

В свой документ за адаптирането в съответствие с инфлацията на определени величини, предвидени в директивите по животозастраховане и по общо застраховане (публикуван в „Официален вестник“ 2009/С 41/01 от 19.02.2009 г.) Европейската комисия е определила актуализиран размер на минималния гаранционен капитал от 3 500 000 евро или приблизително 7 000 000 лв. за застрахователите, които извършват животозастраховане или които извършват общо застраховане по видовете застраховки по т. 10-15 от Раздел II, буква „А“ от Приложение № 1 към Кодекса за застраховането. Съответно актуализираният размер на минималния гаранционен капитал за застрахователите, които извършват дейност по общо застраховане, извън горепосочените видове застраховки трябва да бъде 2 300 000 евро или приблизително 4 600 000 лв. Към настоящия момент на българския пазар извършват дейност 35 застрахователни акционерни дружества, които са адресати на промените в нормативната уредба, от които 12 би следвало да предприемат действия по увеличаване на гаранционния си капитал след влизането в сила на закона, като само при 4 застрахователя може да се окаже необходимо извършване на увеличение чрез парични вноски.

Направените предложения за увеличаване на минималните размери на гаранционния капитал на презастрахователите, произтичат от разпоредбата на чл. 41 от Директива 2005/68/ЕО относно презастраховането, която предвижда периодична актуализация на минималните размери на гаранционния капитал на презастрахователите в зависимост от изменението на Европейския индекс на потребителските цени (ЕИПЦ) спрямо състоянието му към 10 декември 2005 г., което е прието за базово. Актуализацията се извършва, като минималните размери на гаранционния капитал, по чл. 40 от Директива 2005/68/ЕО се увеличават с процента на увеличение на ЕИПЦ и резултатът се закръглява нагоре до пълни 100 000 евро, при

условие че от датата на последната актуализация посоченият индекс се е увеличил с пет или повече на сто. Оценката се извършва към декември на всяка календарна година, като се започва от 2007 г. Тази разпоредба е въведена в българското законодателство с разпоредбите на § 4, ал. 1 от Допълнителните разпоредби на Кодекса за застраховането.

В свой документ за адаптирането в съответствие с инфлацията на определени величини предвидени в Директивата по презастраховане (публикуван в „Официален вестник“ 2009/С 63/03 от 18.03.2009 г.) Европейската комисия е определила актуализирания размер на минималния гаранционен капитал на презастрахователите, който трябва да стане 3 200 000 евро или приблизително 6 400 000 лв. за презастрахователите и 1 100 000 евро или приблизително 2 200 000 лв. за каптивните презастрахователи. С проектозакона е направено предложение размерът на минималния гаранционен капитал на презастрахователите да бъде 7 000 000 лв. по подобие на актуализирания минимален размер на гаранционния капитал на застрахователите, които извършват животозастраховане или които извършват общо застраховане по видовете застраховки по т. 10-15 от Раздел II, буква „А“ от Приложение № 1 към Кодекса за застраховането.

Предложението е допустимо съгласно разпоредбите на Директива 2005/68/ЕО, които съдържат изискване за минимално ниво на гаранционния капитал и оставят на преценката на държавите членки да предвидят по-високи размери. Предложението за изравняване на минималния гаранционен капитал на презастрахователите с този на застрахователите се обосновава с обстоятелството, че презастрахователите са значими финансови институции, чиято дейност често реализира обеми на премиен приход, които са значително по-големи от тези, реализирани от застрахователите. Наред с това презастрахователите имат ключово значение за застрахователните пазари, доколкото поемат част от риска на застрахователите и по този начин са гарант за тяхната стабилност. Всичко това обосновава необходимостта от минимална капиталова гаранция, която да е поне равна на капиталовото изискване, приложимо към застрахователите. Към настоящия момент на българския пазар извършва дейност само един презастраховател, който ще бъде адресат на предвидената промяна. Той разполага с гаранционен капитал, който надхвърля минималните размери съгласно предлаганите изменения и те няма да предизвикат за него необходимост от увеличаване на капитала. На българския пазар не извършват дейност каптивни презастрахователи и предлаганите промени по отношение на минималния гаранционен капитал на тази категория презастрахователи няма да засегне участници на пазара.

Република България има ангажимент да извърши актуализацията на минималните размери на гаранционния капитал в рамките на 2009 г., когато трябва да са предприети законодателните мерки. Предвид необходимостта да се предвидят административни срокове за привеждане на капитала в съответствие с изискването на закона от неговите адресати се предлага отлагателен срок от три месеца след влизането на закона в сила.

Приемането на промени в режима за утвърждаване на бюджета на Гаранционния фонд е продиктувано от необходимостта за уеднаквяване на правната уредба на Гаранционния фонд с тази на Фонда за компенсирание на инвеститорите и липсата на превантивен механизъм за контрол от страна на държавата върху планирането на разходите на Гаранционния фонд. С предлаганите промени се цели въвеждане на по-ефективен и превантивен контрол върху планирането и разходването на средствата на Гаранционния фонд, като също така се създават условия на подзаконово равнище да се изгради детайлна и прозрачна бюджетна процедура по отношение на Гаранционния фонд. С предлаганите промени не се засяга независимият статут на Гаранционния фонд и на неговите органи на управление и контрол.

Съгласно действащата уредба сроковете за представяне на годишните и периодични справки и отчети на застрахователните брокери са определени в заповед на заместник-председателя на Комисията за финансов надзор (КФН), ръководещ управление „Застрахователен надзор”. В Кодекса за застраховането не са определени сроковете, в които споменатите поднадзорни лица да представят периодичните справки и отчети. При това положение съществуващата вече съдебна практика приема, че е налице пропуск на законодателя, който не може да бъде преодолян чрез издаване на заповед на заместник-председателя. Ето защо не може да се налагат ефективни санкции при непредставяне или забавено представяне на необходимата информация, което затруднява надзорната дейност, осъществявана от КФН. Това обуславя необходимостта от предлаганите промени в чл. 162, които предвиждат конкретни срокове за подаване на информация от застрахователните брокери.